

Lösungen

LEX 1

Siet 6

1 Stell de Familien tosamen!

Familie Carstens: *Christine, Jens, Alma und Thees mit Bellmann und Carlo*

Familie Burmester: *Deike, Hannes, Hanna, Jonas, Leonie, Ida mit Puschel*

Siet 7

2 Maak de Sätz kumplett!

- 1 Familie Carstens wohnt in *Gröönbrook*.
- 2 As Alma na Huus kummt, is ehr Mudder in de *Köök* un Thees is *buten*.
- 3 Thees sien Familiennaam is *Carstens*.
- 4 Familie *Carstens* kriggt ne'e *Navers*.
- 5 Thees nöömt Carlo en *Stuventiger*.
- 6 De malle Kater hett Thees *kleit*.
- 7 Familie Burmester kummt ut *Dingstedt*.
- 8 Hanna schall ehr *Plietschfon* wegpacken.

3 Wo heet dat op Platt?

1 Küche <i>Köök</i>	6 Blödsinn <i>dumm Tüüch</i>
2 Tür <i>Döör</i>	7 Mädchen <i>Deern</i>
3 Pfofen <i>Poten</i>	8 Aufregung <i>Puhei</i>
4 Kater <i>Kater</i>	9 Nachbarn <i>Naverslüüd</i>
5 Tier <i>Deert</i>	10 Fenster <i>Fenster</i>

5 Nu kummst du.

Individuelle Lösungen

Siet 8

6 Anter op de Fragen.

Wo oolt is Alma? <i>Alma is twölf Johr oolt.</i>	Wo oolt büst du? <i>Ik bün ... Johr oolt.</i>
Wo wohnt Alma? <i>Alma wohnt in Gröönbrook.</i>	Wo wahnst du? <i>Ik wahn in ...</i>
Woans heet ehr Broder? <i>Ehr Broder heet Thees.</i>	Hest du en Broder? <i>Ja, ik heff en Broder./</i> <i>Ne, ik heff keen Broder.</i>
Wo heet Alma ehr Kater? <i>Alma ehr Kater heet Carlo.</i>	Hest du ok en Kater? <i>Ja, ik heff ok en</i> <i>Kater./Ne, ik heff keen Kater.</i>

Wo veel Kinner hett Familie Carstens? <i>Familie Carstens hett twee Kinner.</i>	Wo veel Lüüd sünd ji in dien Familie? <i>In mien Familie sünd wi ... Lüüd.</i>
Wat för en Hobby hett Alma? <i>Alma ehr Hobby is Rieden.</i>	Wat för en Hobby hest du? <i>Ik mag geern .../Mien Hobby is ...</i>
Wo heet de Fründin vun Alma? <i>Alma ehr Fründin heet Greta.</i>	Wo heet dien Fründ/diene Fründin? <i>Mien Fründ heet .../Mien Fründin heet ...</i>
Wokeen heet Bellmann? <i>Bellmann is de Hund vun Familie Carstens.</i>	Hebbt ji ok en Hund? <i>Ja, wi hebbt ok en Hund./ Ne, wi hebbt keen Hund.</i>

7 Maal en Gedankenlandkoort.

Ergänzung der Gedankenlandkarte:

Familie	<i>Bröder: Jonas (14) Süstern: Hanna (16) un Ida (10) Vadder: Hannes Mudder: Deike</i>
Hobbys	<i>Handball</i>
Eten	<i>Pizza</i>
Deerten	<i>-</i>
Leefste Farv	<i>Root</i>
Wat se nich mag:	<i>ehr Brill</i>

Siet 9

8 Wokeen seggt dat?

Uns Öllern heet Christine un Jens: *Thees oder Alma*

Ik speel geern Gitarr: *Alma*

Ik kaam ut Dingstedt un heff dree Süstern: *Jonas*

Wi hebbt veer Kinner: *Christine oder Hannes Burmester*

Mien Brill kann ik nich lieden: *Leonie*

Mien Verwandtschop wohnt op en Eiland: *Greta Möller*

Ik heff en lütten Haas: *Ida*

Carlo is mien Kater: *Thees*

Mien Broder heet Thees: *Alma*

9 Finn dat sülvt rut.

ik	<i>bün</i>
du	<i>büst</i>
he/se/dat	<i>is</i>
wi/ji/se	<i>sünd</i>

Siet 10

10 Schriev Fragen to de Antwoorden op.

- 1 Alma ehr Kater heet Carlo. *Wo(ans) heet Alma ehr Kater?*
- 2 Ida ehr Haas heet Puschel. *Wo(ans) heet Ida ehr Haas?*
- 3 Familie Carstens wohnt in Gröönbrook. *Wo(neem) wohnt Familie Carstens?*
- 4 Leonie hett dree Bröder un Süster. *Wo veel Bröder un Süster hett Leonie?*
- 5 Familie Burmester kummt ut Dingstedt. *Wo(neem) kummt Familie Burmester her?*
- 6 Leonie mag ehr Brill gor nich geern. *Wat mag Leonie gor nich geern?*

11 Finn de richtige Form.

- 1 Woans heet de Dochter vun Jan un Amke Möller? *Se heet Greta.*
- 2 Wat maakt Thees geern? *He speelt geern Football.*
- 3 Wo wohnt Familie Carstens? *Se wohnt in Gröönbrook.*
- 4 Wo wohnt ji nu, Leonie? *Wi wohnt in Gröönbrook.*
- 5 Wat för en Huusdeert hest du, Ida? *Ik heffen Haas.*
- 6 Wat fraagt Alma ehr Mudder, as se na Huus kummt? *Wo büst du?*

Siet 11

12 Schriev de Sätz af un sett de richtige Form vun dat Verb in.

- 1 Alma hett en Broder.
- 2 Familie Carstens hett en Kater, de heet Carlo.
- 3 Wenn Bellmann vun buten kummt, maakt he veel Schiet in't Huus.
- 4 Bellmann deit geern den Kater Carlo jagen.
- 5 Christine un Jens wohnt mit ehr Kinner in Gröönbrook.
- 6 Woans heetst du?
- 7 Alma un Thees sünd de Kinner vun Christine un Jens. Se sünd Broder un Süster. Se heet Carstens mit Familiennaam.
- 8 Greta is de beste Fründin vun Alma.
- 9 Greta un Thees speelt geern Football.
- 10 Leonie treckt mit ehr Broder un twee Süstern na Gröönbrook üm.
- 11 De Broder vun Leonie heet Jonas un ehr Süstern heet Ida un Hanna.
- 12 De Kinner freut sik op dat ne'e Huus. – De Öllern doot dat ok.

13 Wokeen is dat?

- 1 Greta is en *Süstervun* Alma.
- 2 Hanna is en *Dochter*vun Deike un Hannes Burmester un Jonas de Söhn.
- 3 Alma is de *Süstervun* Thees.
- 4 Deike is de *Muddervun* Ida.
- 5 Christine un Jens Carstens sünd de *Öllern* vun Alma un Thees.
- 6 Hannes is de *Vaddervun* Jonas.
- 7 Jonas is de *Brodervun* Leonie, Ida un Hanna.
- 8 Deike, Hannes, Leonie un Ida sünd de Familie vun Hanna.

Siet 12

14 Poren vun Tahlen

Individuelle Lösung – Spiel

15 Tellt reegüm.

Individuelle Lösung – Spiel

Siet 13

16 Klipp-Klapp op Platt

Individuelle Lösung – Spiel

17 Dat kannst in'n Kopp reken. Man los!

1 $4 + 5 = 9$	9 acht weniger veer sünd <i>veer</i>
2 18 weniger 7 sünd 11	10 sössteihn un veer sünd <i>twintig</i>
3 $14 : 2 = 7$	11 $3 \times 6 =$ <i>achtteihn</i>
4 dree mal dree sünd <i>negen</i>	12 veerteihn weniger een sünd <i>dörteihn</i>
5 13 un 5 sünd 18	13 $9 : 3 = 3$
6 $11 + 7 = 18$	14 $17 + 2 = 19$
7 twölf dörch veer sünd <i>dree</i>	15 negenteihn weniger ölven sünd <i>acht</i>
8 foffteihn dörch dree sünd <i>fief</i>	

18 Bandwormopgaven

- 1 fief un twee (*söven*) mal twee (*veerteihn*) weniger veer (*teihn*) un dree (*dörteihn*)
- 2 acht un dree (*ölvn*) weniger söven (*veer*) mal dree (*twölf*) un veer (*sössteihn*)
- 3 twintig dörch twee (*teihn*) dörch fief (*twee*) mal veer (*acht*) un twölf (*twintig*) weniger söss (*veerteihn*)

19 Fraag dien Naver oder Naversche.

- 1 Wo veel Stünnen hett en Dag? – 24
- 2 Wo veel Minuten hett en Veertelstünn? – 15
- 3 Wo lang duert de eerste Paus? – *individuell*
- 4 Wo veel Stünnen Ünnerricht hest du vundaag? – *individuell*
- 5 Wo veel Footballspelers sünd op den Platz? – 22
- 6 Wo veel Daag hett en Week? – 7
- 7 Wo veel Maanden hett en Johr? – 12

20 Fraag allens, wat di infallt!

Individuelle Lösung

.....

LEX 2

Siet 17

1 Wat is richtig?

- 1 *Puschel schall in'n Goorn wahren.*
- 1 *Thees bringt en Kist mit Flegers in Jonas sien Kamer.*
- 2 *Leonie rüümt jüst ehr Schrievdisch in.*
- 1 *Christine, Jens, Alma un Thees Carstens hölpt bi't Inrümen.*

2 Luuster. Na wat för en Oort höört de Luden hen?

1 <i>Baadstuuv</i>	4 <i>Köök</i>
2 <i>Slaapkamer</i>	5 <i>Goorn</i>
3 <i>Eetruum</i>	6 <i>Wahnstuuv</i>

3 Finn de plattdüütschen Wöör un schriev se op.

Folgende Wörter sind versteckt:

waagerecht

Köök – Küche

Footbodden – Fußboden

Baadstuuv (vorgegeben) – Badezimmer

Wand – Wand

Wahnstuuv – Wohnzimmer

Trepp – Treppe

Keller – Keller

Deek – Decke

senkrecht

Goorn – Garten

Deel – Diele, Hausflur

Kamer – Zimmer

Böhn – Boden

Siet 18

4 Haal de Sätz na Plattdüütsch röver.

- 1 Ümtrecken maakt kein Spaaß.
- 2 Wi rüümt vele Kisten ut.
- 3 Dat Sofa kummt in de Wahnstuuw.
- 4 De ole Lamp kummt op den Böhn.
- 5 Wenn vele Lüüd hölpn doot, geiht de Ümtog gauer.
- 6 All freut sik, dat de neegste Ümtog noch wiet weg is.

Siet 19

5 Wat höört tosamen?

1H	3E	5F	7A
2C	4G	6D	8B

Die Beine gehören zu Puschel (oben) und zu Carlo (links).

6 Finn de Antwoorden op de Fragen to Alma ehr Kamer.

- 1 Alma ehr Kamer is nich lütt un ok nich groot.
- 2 Op de Biller in Alma ehr Kamer sünd Singers un Schauspelers to sehn.
- 3 De Schrievdisch steiht vör dat Fenster.
- 4 Op den Schrievdisch liggt de Schoolsaken un Sööt kraam.
- 5 In dat Klederschapp is allens dörchenanner.
- 6 Twee Wänn sünd root, de annern sünd geel un blau anstreken.

Siet 20

8 Jonas will noch en Bild in sien Kamer ophangen. Wo kann dat hen?

Mögliche Lösungen:

Dat Bild kann

... achter den Schrievdisch hangen.

... neven dat Bett hangen.

... middenmang in de Kamer hangen.

... twüschen dat Bett und at Schapp hangen.

9 Woneem is ... ?

Mögliche Lösungen:

Woneem sünd de Socken? De Socken liggt op dat Sofa.

Woneem is de Fleeger? De Fleeger liggt op den Disch/op dat Boord/op de Kommood.

Woneem is dat Heft? Dat Heft heft liggt op dat Bett.

Woneem is de Füller? De Füller liggt op den Sessel.

Woneem is dat Bild? Dat Bild steiht op dat Boord.

Woneem is de Schoh? De Schoh liggt achter den Sessel.

Woneem is de Lamp? De Lamp steiht twüschen dat Fenster un dat Sofa/op den

Schrievdisch. Woneem is de Wecker? De Wecker is in de Kommood/in de Schuuvlaad.

Woneem is de Papeerkorf? De Papeerkorf steiht blangen den Schrievdisch. Woneem is

de Jack? De Jack liggt in dat Schapp.

Hinweis: Folgende Vokabeln sind nicht eingeführt und sollten ggf. im Vorfeld besprochen werden:

Socken Socken, Schuh Schoh, Füller Füller, Wecker Wecker, Jacke Jack, Papierkorb Papeerkorf

Siet 21

10 Sett de richtigen Wöör in.

- 1 *Baven is de Slaapstuuw. Ik gah de Trepp na baven.*
- 2 *Se haalt en Buddel ut den Keller. Se geiht de Trepp na ünner.*
- 3 *Mudder is buten. Nu geiht se rin.*
- 4 *Vadder is binnen. He schall rut kamen.*
- 5 *De Böhn is baven. De Keller is ünner.*
- 6 *Wenn dat Regen giff, gah ik rin/na binnen. Schient de Sünn, gah ik wedder rut/na buten.*

11 Översett düsse Sätz.

- 1 *Jonas leggt de Böker in dat Boord/Regal. De Böker liggt in dat Boord/Regal.*
- 2 *Ik hang dat Bild an de Wand. Dat Bild hangt an de Wand.*
- 3 *Du stellst de Kisten achter dat Schapp. De Kisten staht achter dat Schapp.*
- 4 *Jonas rüüm den Flegger in de Kommood. De Flegger liggt in de Kommood.*

12 Finn den Ünnerscheid!

Die Ortsangaben ändern sich im Plattdeutschen nicht. Sie sind im Dativ und Akkusativ gleich.

Siet 22

13 Sett Verben un de Präpositionen in.

- 1 *De Lamp steiht op den Footboden.*
- 2 *En Poor Biller hangt an de Wand.*
- 3 *Vör Ünner dat Bett liggt en Teppich.*
- 4 *Carlo sitt vör dat Fenster.*
- 5 *Över den Stohl hangt en Dook.*
- 6 *Blangen den Schrievdisch steiht en Kommood.*
- 7 *Över dat Bett hangt en Boord.*
- 8 *Vör dat Bett liggt en Helm.*

14 Wat giff dat op de Biller to sehn?

- 1 *Carlo sitt ünner den Disch.*
- 2 *Bellmann liggt op dat Sofa.*
- 3 *Puschel sitt achter en Kist.*
- 4 *Twee Flegen sitt an de Döör.*
- 5 *De Bloom steiht in den Blomenpott.*
- 6 *De Taschen staht blangen de Kommood.*
- 7 *En Spinn hangt över den Disch.*
- 8 *En Stohl steiht vör den Schrievdisch.*
- 9 *De Stahllamp steiht middenmang/merrnmang de Kisten.*
- 10 *De Papeerkorf steiht twüschen den Schrievdisch un de Kommood.*

.....

LEX 3

Siet 25

1 Finn de Saken in dien Klassenruum

Individuelle Lösung

2 Mien leefste Farv

Individuelle Lösung

3 Ik seh wat, wat du nich sühst, un dat is ...

Individuelle Lösung

Siet 26

4 Wat hest du in dien Schooltasch?

Individuelle Lösung

5 Wat mag dat ween?

Individuelle Lösung

6 Ööv de Wöör mit dien Plietschfon oder Tafelrechner

Individuelle Lösung - Spiel

7 Bring de Wekendaag in de Reeg.

Maandag, Dingsdag, Middeweken, Donnerstag, Freedag, Sünnavend, Sünndag

Siet 27

8 Vertell vun dien egen Stünneplan.

Individuelle Lösung

9 Maak en Stünneplan op Platt torecht.

Individuelle Lösung

10 Scheep ünnergahn laten ... mit Stünne

Individuelle Lösung - Spiel

11 Vertell vun dien egen School.

Individuelle Lösung

12 Wat för en Feddermapp is meent?

1D, 2C, 3A

Siet 28

13 Snack mit dien Naver över dien Feddermapp.

Individuelle Lösung

14 Finn teihn Wöör ut de Wöörlist un schriev se op.

Tafel, Kried, Klock, Scheer, Pingel, Huusopgaav, Radeergummi, Ünnerricht, Bleesticken, Schoolmeester

15 Wo laat is dat?

Klock veertel na drie, Klock söss, Klock halvig ölven, Klock veertel vör twee, Klock teihn na acht, Klock twintig vör negen, Klock twölf, Klock halvig twee

Siet 29

16 Wat passeert Klock een?

Individuelle Lösungen (Es wird eine Uhrzeit genannt und dann die Anzahl Stunden und Minuten von dieser Zeit bis ein Uhr. Bei der Frage, was um ein Uhr geschieht, dürfen die Schüler ihre Phantasie spielen lassen.)

17 Dreeg de Tiet in.

[Hier bitte vier einfache Uhren mit nacheinander folgenden Uhrzeiten zeichnen: 03:15 Uhr, 06:40 Uhr, 08:30 Uhr, 12:35 Uhr

18 En Sünnabend mit Alma

Klock negen steiht Alma op.

Klock halvig teihn fröhstückt Alma.

Klock teihn putzt Alma ehr Tähnen.

Klock teihn na teihn fodert Alma Carlo.

Klock halvig ölven ridd Alma op ehr Pony/deit Alma op ehr Pony rieden.

Klock twee speelt Alma op ehr Gitarr.

Klock veertel na fief sitt Alma vör den Kiekkasten.

Klock söven itt Alma Pizza.

Klock teihn geiht Alma slapen.

Siet 30

19 Fraag de Lüüd ut dien Klass ...

Individuelle Lösung

20 Beschriev dien perfekten Dag.

Individuelle Lösung

21 Sett de richtigen Artikel in: de, den, dat!

- 1 *De* Schoolmeester snackt mit *de* Schölers.
- 2 *De* Schöler is flietig.
- 3 He schrifft en Opsatz mit *den* Füller.
- 4 *De* Schoolmeestersche giff *de* Kinner Huusopgaven op.
- 5 *Dat* Kind hett keen Lust dorto.
- 6 *De* Schoolmeester lehrt *de* Jungs Mathe.
- 7 *De* Utfloog vun *de* Klass 6a is Maandag.
- 8 In *de* Düütschstünn schrievt wi hüüt en Klassenarbeit.
- 9 *Dat* Eten in de Mensa smeckt goot.
- 10 *De* Schölers mööt *de* Heften köpen.

11 *De* Satz, *de* an *de* Tafel steiht, is verkehrt.

22 Schriev de Sätz af un sett de richtigen Wöör in.

- 1 Ik bün in *de* Köök.
- 2 Wisch *den* Hund *de* Poten af.
- 3 Se speelt mit *de* Kinner ut *dat* Döör.
- 4 Greta is *de* Fründin vun Alma.
- 5 Ida fodert *den* Haas jeden Dag.
- 6 Du giffst *den* Jung *dat* Plietschfon.
- 7 Kaamt vun *dat* Fenster weg.
- 8 Bellmann speelt mit *den* Kater.

Siet 31

23 Schriev de Sätz af un sett de Verben richtig in!

- 1 De Schoolmeester *vertellt* Leonie, wo se sitten schall.
- 2 Leonie *fragt* Alma, wat de Huusopgaven sünd.
- 3 Alma *lehrt* flietig för de Engelsch-Stünn.
- 4 Greta un Alma *vertellt* Leonie allens vun de School.
- 5 De Schölers *fragt* Leonie, wo se vörher wahnt hett.
- 6 Leonie *kriggt* en ne'e Schooltasch.
- 7 De Schoolmeester seggt: „Ji *reken* dat to Huus fardig!“

24 Allens verkehrt! Wo mutt dat richtig heten?

- 1 De Schoolmeester *schrifft* mit de Kried.
- 2 De Opgaven *staht* an de Tafel.
- 3 Wenn de Schoolmeester fraagt, *antert* de Kinner.
- 4 Mit en Bleesticken *maalt* Alma en Bloom.
- 5 Se *kann* dat buten Kopp.
- 6 Wi *krieg*t vundaag nix an Huusopgaven op.
- 7 Ik *schriev* mi dat nich op.
- 8 Ik *reken* dat mit mien Taschenrechner ut

25 Överdreeg de Översicht un sett in, wat fehlen deit.

	kriegen	doon	stahn	antern
ik	krieg	do	stah	anter
du	kriggt	deist	steihst	anterst
he/se/dat	kriggt	deit	steiht	antert
wi/ji/se	kriegt	doot	staht	antert

26 Schriev de Sätz af un sett de Verben richtig in.

- 1 He *geiht* na School.
- 2 Ik *lehr* Engelsch.
- 3 Du *vertellst* mi en Geschicht.
- 4 Wi *hebbt* hüüt keen Schoolünnerricht.
- 5 Se *reket* en swore Opgaav.
- 6 Du *schriffst* en E-Mail.
- 7 He *steiht* an de Tafel.
- 8 Wi doot dat.

Siet 32

27 Anter op de Fragen.

Individuelle Lösungen

.....

LEX 4

Siet 35

1 Woans heet dat op Platt?

1 Braadwust: <i>Bratwurst</i>	6 Döst: <i>Durst</i>
2 Arften: <i>Erbsen</i>	7 orntlich: <i>ordentlich</i>
3 Smacht: <i>Hunger</i>	8 Gavel: <i>Gabel</i>
4 Portschoon: <i>Portion</i>	9 füünsch: <i>aufgebracht, wütend, verärgert</i>
5 Frünnen: <i>Freunde</i>	10 achteran: <i>hinterher</i>

2 Wat oder wokeen is meent?

- 1 Jonas: Bi uns tohuus warrt *Pött* un *Pannen* jümmer leddig maakt.
- 2 Thees: To'n Eten hebbt wi uns wat bi'n *Imbiss* haalt.
- 3 Christine: För den Nadisch bruukt wi *Lepels*.
- 4 He schall en Glas Water drinken. – Dat is *Thees*.
- 5 Se kriggt dat Geschirr op'n Disch. – Dat sünd *Thees* un *Jonas*.
- 6 Se is füünsch. – Dat is *Christine*.
- 7 Se kaamt nich rechttiedig to'n Middageten. – Dat is *Alma*.
- 8 In sien Familie sünd se söss Lüüd. – Dat is *Jonas*.

3 Wat is Aaft un wat is Grööntüüch?

Grööntüüch	Aaft
Arft, Bohn, Gröönkohl, Kantüffel, Kohl, Salat, Steekrööv, Tomaat, Wortel, Zippel	Appel, Appelsien, Beer, Bickbeer, Eerdbeer, Jehannsbeer, Kassbeer, Plumm, Stickelbeer, Wiendruuv, Zitroon

4 Ööv de Wöör.

Digitale Übung

Siet 36

5 Speel Wöör-Krüüz

Individuelle Lösung

6 Wat höört dor nich hen?

1 Wortel	4 Kaaklepel
2 Buddel	5 Besteek
3 Tass	6 Eerdbeer

Siet 37

7 Bi't Fröhstück

Individuelle Lösung – Rollenspiel

8 Woans is dat?

Individuelle Lösung – Spiel

9 Schriev de Sätz af un sett de Wöör in.

1 De Zitroon is <i>suer</i> .	4 De Schokolaad is <i>sööt</i> .
2 Mien Tee is <i>hitt</i> .	5 De Kees is <i>goot/lecker/soltig/slecht/mild</i> .
3 De Chips sünd <i>soltig</i> .	6 De Eier sünd <i>koolt/goot/slecht</i> .

10 Woans is dat bi jo tohuus?

Individuelle Lösung

11 Wat ittst du gern? – Wat nich?

Individuelle Lösung

Siet 38

12 Krieg de teihn verstecken Wöör in den Wöör-Wurm rut.

Salat - Aafthööker – Goorn – Brummelberen – Klacks – Köhlschapp – Appel – Schöttel – Nööt – Plummen

13 Ik maak en Aaftsalat

Individuelle Lösung

Siet 39

14 Maakt en egen Rezept-Book.

Individuelle Lösung

15 Mien leckerst Mahltiet

Individuelle Lösung

Siet 40

16 Kaken un Eten

- 1 De *weke* Pottlappen is witt-root.
- 2 *Gröne* Salat is gesund un smeckt goot.
- 3 De *schöne* Schöttel is en Geschenk vun Oma.
- 4 Bellmann sitt vör'n Kökendisch un luert op en Stück vun den *leckeren* Schinken.
- 5 Kater Carlo sitt op dat *witte* Schapp un kiek na ünner.
- 6 Uns Navers hebbt uns *rode* Appeln ut ehr Goorn schenkt.
- 7 Ida itt lever *blaue* as *gele* Plommen.
- 8 Mien Süster sitt nich geern op den *harten* Stohl an den Eetdisch.

17 Fraag un Antwoort

- 1 Wat magst du lever, *kolen Appelsaft* oder *warmen Appelsaft*? *Ik mag lever kolen Appelsaft as warmen Appelsaft.* (Oder umgekehrt.)
- 2 Wat ittst du lever, *dünner Honnig* oder *fasten Honnig*? *Ik eet lever dünner Honnig as fasten Honnig.* (Oder umgekehrt.)
- 3 Wat gefällt di beter, de *bunte Schöttel* oder de *rode Schöttel*? *Mi gefällt de rode Schöttel beter as de bunte Schöttel.* (Oder umgekehrt.)
- 4 Wat drinkst du lever, *hitte* oder *kole Schokolaad*? *Ik drink lever hitte Schokolaad as kole Schokolaad.* (Oder umgekehrt.)
- 5 Wat magst du nich so geern, *weke Eier* oder *harde Eier*? *Ik mag lever weke Eier as harde Eier.* (Oder umgekehrt.)
- 6 Wat för en Lepel bruukst du för dien Supp, *en groten* oder *en lütten*? *Ik bruuk en groten Lepel.*

Siet 41

18 Woans is dat?

Individuelle Lösung

19 Vergliek!

- 1 Dat Schapp is höger as de Kommood.
- 2 Dat Broot is dürrer as de Marmelaad.
- 3 Jonas is grötter as Thees.
- 4 De Zitroon is surer as de Appel.
- 5 De Korf is grötter as de Schöttel.
- 6 Dat Heft is dünner as dat Book.

20 Sett de Wöör richtig in.

- 1 Hannover is de *gröttste* Stadt in Neddersassen.
- 2 De Appeln sünd suer, aver en Zitroon is veel *surer*.
- 3 Kööp düt Skateboard. Dat is *dat Best/Beste*, wat du för dien Geld kriegen kannst!
- 4 Eerdkunn mag Greta *lever* as Mathe.
- 5 Almas Pony jumpt *höger* as een Meter.
- 6 Düsse Sommer is de *dröögste* siet dree Jahr.
- 7 En Swien is *klöker* as en Hund.
- 8 En E-Ruller mutt nich *dürer* ween as en Fohrrad.

21 Finn de Formen vun de Adjektiven.

Individuelle Lösungen; Beispiel:

hitt – hitter – de Hittst(e)/an'n hittsten

koolt – köler – de Köölst(e)/an'n köölsten

möör – mörer – de Möörst(e)/an'n möörsten

sööt – söter – de Söötst(e)/an'n söötsten

Siet 42

22 Sett noch een baven rop!

Verschiedene Lösungen sind möglich.

1 Jonas hett *bannig* veel Modellflegers in sien Kamer.

2 Alma backt *heel* geern Koken mit ehr Oma.

3 Thees speelt *orrig* goot Football.

4 In Almas Kamer süht dat *böös* dörchenanner ut.

5 Idas Haas Puschel is *bannig* sööt.

6 Af un an is Bellmann *orrig* wild.

23 Wokeen hett an'n mehrsten beholen?

1 *Teelepel, Kaffemaschien, Kumm* (Andere Lösung möglich.)

2 *Dat is en Tomaat*

3 Ik heff Smacht (Andere Lösung möglich.)

4 *Dat is en Kell*

5 *De Muffins smeckt soltig.*

6 *Ik heff Döst.*

7 *Botter, Solt, Kees, Tass* (Andere Lösung möglich.)

8 *Dat is en Zippel.*

9 *Zucker smeckt sööt un en Zitroon smeckt suer.*

10 *Geschirrspöler, Heerd, Backaven* (Andere Lösung möglich.)

11 *Dat is en Beer.*

12 *Dat is en Wust*

13 Mit en Lepel.

14 *Dat is en Koken*

15 Dat sünd Kassberen.

16 *Dor kummt Slagrahm bi rut.*

LEX 5

Siet 47

1 Wat wöör di op dat Fest interesseren?

Individuelle Lösung; mögliche Antwort:

Ik gah na de Peer, dor kann ik rieden. Denn besöök ik de Föderwehr, dor kann ik kieken, wat de so maakt.

...

2 Ründ üm den Vereen

Füerwehr	Riedvereen	Sportvereen
<i>Füerlöscher</i>	<i>Rieder, Riedersche</i>	<i>Rad</i>
<i>Slang</i>	<i>Peerd</i>	<i>Footballspeel</i>
<i>Huler</i>	<i>Helm</i>	<i>Handball</i>
<i>Brand</i>	<i>rieden</i>	<i>Helm</i>
<i>Helm</i>	<i>Hoofiesen</i>	<i>Door</i>
<i>Ledder</i>	<i>Sadel</i>	<i>Radfohrer</i>
		<i>Pingel</i>

3 Maak dien egen Wöörkasten

Mögliche Lösung: Marktplatz – Sportvereen – lesdeel – Inköpen – Angeln – Wekenmarkt

4 Vertell vun dien Freetiet

Individuelle Lösung

Siet 48

5 Wat passeert op den Footballplatz?

Individuelle Lösung

6 Wokeen is de beste Kommentater?

Individuelle Lösung

Siet 49

7 Dor fehlt ja wat!

TUS Gröönbrook

De gröttste Vereen in't Dörp is de *Sportvereen* TUS Gröönbrook.

Hier köönt de Lüüd vun Gröönbrook veel Sport maken, to'n Bispeel *Football, Handball, Tennis, Radfohren, Swümmen* un *Turnen*. De jungen Lüüd speelt gern Football. Vörbild is de 1. *Mannschop* vun de Mannslüüd. An de *Meesterschops*ünd se letzt Jahr vörbischrammt. De ölleren Lüüd maakt veel Turnen. Se wüllt wat för jümehr *Knaken* doon un fit blieven. In'n Winter giff dat to'n eersten Mal de *Vereensmeesterschop* in't Boßeln.

8 Allens rutkregen?

Individuelle Lösung; Beispiel:

- 1 Welk Wöör ennt up „ball“? – *Football, Handball*
- 2 Wat deist du in't Swümmbad? – *swümmen, lesen, Frünnen drepn, Pommes eten*
- 3 Finnst du noch mehr Wöör mit „schop“ an'n Enn? – *Footballmannschop, Tennismannschop, Verwandtschop*
- 4 Schriev op, wat du in dien Freetiet an'n leefsten maakst! – *zocken, Football spelen, rieden*

Siet 50

9 Ida hett mit Football nix an'n Hoot

Ida ehr Haas heet Puschel.

Siet 51

10 Alma schall sik üm Puschel kümmern

FODER: Pellets, Hau un Grööntüüch (Salat, Klever, Worteln un Appeln)

DRINKEN: Water

PLEEG: Mit en weken Böst striegeln

ANNERS WAT: Napp utspölen

Siet 52

11 Wat stellt Bellmann an?

- *Bellmann ritt an de Lien.*
- *He buddelt in'n Goorn allens üm un ritt de Blomen in Alma ehr Beet ut de Eer.*
- *Bellmann löppt mit schietige Poten in de Wahnstuuv.*
- *He beddelt an'n Fröhstücksdisch.*
- *Bellmann jumpt hooch.*

12 Wat lehrt Bellmann in de Hunnen-School?

Bellmann lehrt ...

- *an de Lien to lopen.*
- *nich to beddeln.*
- *to sitten, wenn Thees dat seggt.*
- ...

13 Maak en Steekbreef vun en Deert.

Individuelle Lösung; Beispiel:

WELLENSITTICH

Grött: 15–20 cm

Gewicht: 30–40 g

Levensöller: 5–10 Johr

Utsehn: bunte Feddern

Freten: Saat, Hirse

Besünnerheiten: kann luut krakelen un deelwies ok sabbeln

14 Bring Deerten un Naams tosamen.

Digitale Übung

15 Kennst du de Deerten?

<i>Pogg Swien</i>	<i>Aant Peerd</i>	<i>Katteker Goos</i>	<i>Swienegel Hohn</i>	<i>Katt Reh</i>
-----------------------	-----------------------	--------------------------	---------------------------	---------------------

16 Deerten-Memory

Individuelle Lösung – Spiel

Siet 53

17 Maak allens dubbelt.

Digitale Übung

18 Bring de Wöör in de Reeg un sett se in'n Plural.

Akschoon – Akschonen (2)

Deert – Deerten (2)

Dörp – Dörpen (2)

Füerwehr – Füerwehren (2)

Footballspeler – Footballspelers (5)

Goos – Göös (6)

Hoff – Hööv (6)

Mannschop – Mannschoppen (2)

Peerd – Peer (7)

Riedersche – Riederschen (2)

Schaap – Schaap (1)

Slang – Slangen (2)

Telt – Telten (2)

19 Wat för en Regel gelt?

Siehe oben in Klammern

20 Veer-Ecken-Raden

Individuelle Lösung – Spiel

Siet 54

21 All tosamen

Individuelle Lösung

22 Överlegg di en ne'e Strooph.

Individuelle Lösung

LEX 6

Siet 56

1 Woans heet dat op Platt?

1 *Salv*

2 *hoochleggen*

3 *Been*

4 *ümsorgen*

5 *braken*

6 *insmeren*

7 *tominnst*

8 *Wehdaag*

9 *Töövstuuv*

10 *ünnersöken*

Siet 57

2 Wat seggt de Dokter? Wat seggt de Patschent?

Dokter

Hest du ok Fever?

Wo deit di dat denn nipp un nau weh?

Wat is denn los?

Woans is dat, wenn ik em so dreih?

Ik smeer di dat in.

aus dem Text:

Ik legg di en Verband an.

Braken is dor nix.

Patschent

Ik kann mien Arm nich mehr bewegen.

Dat geiht mi gor nich goot.

Bet wann hett de Aptheek apen?

Dat deit mi weh.

Ik heff so düchtig Buukwehdaag.

Mien Lenk deit so weh.

Dat deit mi böös weh.

3 Wat passt tohoop?

1 *Ik heff Buukwehdaag.*

2 *Mien Arm deit so weh.*

3 *Ik heff dat in'n Puckel.*

4 *Ik glööv, mien Been is braken.*

5 *Ik heff al wedder Tähnpien.*

6 *Mien Nääs löppt, ik heff mi verköhl.*

4 Wat hest du denn?

Individuelle Lösung – Spiel

5 Un du?

Individuelle Lösungen; Beispiele:

– *Ik heff mi letzte Week bi't Footballspelen den Arm verdreih.*

– *Maandag weer ik bi'n Dokter – de hett mi ünnersöcht.*

Siet 58

6 Wat is los in de Töövstuuv?

– *Greta hett Pien in ehr Foot.*

– *En Jung hett Buukwehdaag.*

– *De Keerl hett Snööv.*

– *De Fro hett Puckelwehdaag.*

– *De Mann/Keerl hett en braken Arm.*

7 Wat seggst du, wenn ...

1C

3B

5D

2A

4E

Siet 59

8 Bi'n Dokter

Individuelle Lösungen; Beispiel:

P *Moin Dokter ...*

A *Moin ... Wat kann ik för di doon?*
 P *Mien Arm deit weh, dat piert düchtig.*
 A *Kannst du den Arm bewegen?*
 P *Ja, dat geiht.*
 A *To'n Glück. Denn is nix braken. Du muttst dat koolt holen un mit düsse Salv insmeren.*
 P *Dat maak ik. Besten Dank ok. Tschüss!*
 A *Maak dat goot un mell di, wenn dat mehr weh deit. Tschüss.*

9 Arme Hein

Arme Hein, he hett keen *Dumen* un blots twee *Fingers* an sien rechte *Hand*. Sien linke Arm geiht blots bet to'n *Ellbagen*.

Un kiek di blots sien *Gesicht* an: He hett keen *Nääs*, un he hett blots een *Oog*. Sien *Mund* is apen un een kriggt blots veer *Tähnen* to sehn. He driggt en dicken Schal üm sien *Hals*. He hett gröne, krullige *Hoor* un en swarten *Boort*. Sien linke *Ohr* fehlt un sien rechte *Been* is vun dat *Knee* afwärts braken. An een *Foot* driggt he en Sock mit bunte Striepens. Op'n Puckel hett he en Rüksack.

10 Finn teihn Wöör to dat Thema „Bi'n Dokter” und schriev se op.

vun baven na ünner:	vun links na rechts:
<i>Salv</i>	<i>Wehdaag</i>
<i>Schieteree</i>	<i>Töövstuuv</i>
<i>Fever</i>	<i>Oog</i>
<i>Kopp</i>	<i>Dokter</i>
<i>Huut</i>	<i>Snööv</i>

11 Sorteer de Bookstaven.

Kopp: Kopf – Oog: Auge – Been: Bein – Buuk: Bauch – Knee: Knie – Foot: Fuß – Ruch: Rücken

12 Finn Wöör mit de Anfangsbookstaven.

D umen
 O gen
 K usen
 T ähn
 E llbagen
 R üch

Siet 60

13 Dat is mien Ellbagen

Individuelle Lösung – Spiel

14 Woans is di tomoot?

	
wunnerbor	trurig
tofreden	füünsch
vergnöögt	krank
plietsch	mööd

15 Wat kannst du mit düsse Liefdelen maken?

Mund	Ogen	Hannen	Fööt
eten snacken telefoneren bölken	kieken sehn lesen	smieten fangen klappen	lopen danzen
<u>Noch mehr Verben:</u> antern bieten diskuteren drinken freten lachen legen sabbeln smecken	meten rullen sluten wohrnehmen	anfaten arbeiten fangen holen leggen röhren schrieven wiesen	gahn hüppen jachtern jumpen pedden weggahn

16 Finn all Modalverben in den Dialog.

- Christine kann ehr ünnersöken.
- Ik kann di begööschen.
- Ik mag nicht richtig oppedden.
- Ik will dat nu eerstmal mit Salv insmeren.
- Schall dat heten, dat ik denn nich na School hen mutt?
- Du schasst dien Foot en paar Daag hoochleggen un köhlen.
- Dingsdag kannst du aver wedder na School hen. Man Football spelen dröffst du eerstmal nich. Du muttst een Week Paus maken.
- Nu kannst du af na Huus. Ik geef di Krücken mit, denn kannst du beter lopen.

Siet 61

17 Ik kann, dröff, mutt, schall ...

- 1 Wenn ik en roden Kopp heff, mutt ik ut de Sünn rutgahn.
- 2 Wenn ik Buukkniepen heff, schall ik veel drinken.

- 3 *Wenn ik verköhlt bün, mutt ik to Huus blieven.*
- 4 *Wenn ik Koppwehdaag heff, kann ik Tabletten inneemen.*
- 5 *Wenn ik en Dalslag heff, mutt mi een in en Krankenhaus fohren.*
- 6 *Wenn ik Halswehdaag heff, dröff ik les eten.*

18 Greta hett ehr Foot verdreih.

Greta dröff ...

- *Zeitung lesen.*
- *an den Reekner spelen.*
- *en DVD kieken.*

Greta dröff nich

- *mit Almas Pony spazeren gahn.*
- *na School lopen.*
- *swümmen gahn.*
- *Fohrrad fohren.*

19 Leevst du gesund?

Individuelle Lösung

20 Fitness-Test

Individuelle Lösung

Siet 62

21 Wat seggt de Dokter to sien Patschent?

- 1 *Treck dien Büx wedder an*
- 2 *Gaht Se in den Ruum to'n Behanneln.*
- 3 *Bringt Se Ehr Kind na Huus.*
- 4 *Tööv in de Töövstuu.*
- 5 *Legg dien Been hooch.*
- 6 *Maakt Se de Döör dicht.*

22 Maak jümmer dree Sätz kloor.

- 1 *Gah na den Dokter. Gaht na den Dokter. Gaht Se na den Dokter.*
- 2 *Beweeg dien Arm. Beweegt joon Arms. Beweegt Se ehr Arm.*
- 3 *Nehm de Pillen. Nehmt de Pillen. Nehmt Se de Pillen.*
- 4 *Arbeid nich so veel. Arbeitd nich so veel. Arbeitd Se nich so veel.*
- 5 *Tööv op dat Rezept. Tööv op dat Rezept. Tööv Se op dat Rezept.*
- 6 *Lees en Book. Leest en Book. Leest Se en Book.*

23 Schriev de Sätz in de richtige Reeg op.

5 – 2 – 1 – 6 – 3 – 4

.....

LEX 7

Siet 65

1 Kiek in den Dialog un maak de Sätz kumplett.

1 Hannes hett in en *Lager utholpen*. Dor hett he *Ersatzdelen sorteert*.

2 Deike hett domals *bi de Navers op de Kinner oppasst*. Se wull dat Geld för *Kledaasch* utgeven.

3 Hanna mag ehr Geld nich geern in'n *Koopmannsladen* verdienen. Se will nich geern Kisten *böhren*.

4 Se will in dat Hoffcafé vun *Diekmanns* arbeiten. De söcht Lüüd, *de Koken un Kaffe verköpen doot*.

5 Nu schall Hanna en *Bewarven* schrieven.

2 Womit wöörst du geern Geld toverdienen?

Individuelle Lösung – Redemittel sind vorgegeben.

3 Finn twee Spreekwöör in den Text!

– *Dor hett en Uul seten*. – Bedeutung: Pech gehabt. War wohl nichts.

– *Dat Geld wasst nich an de Bööm*. – Bedeutung: Man muss für sein Geld etwas tun; man bekommt nichts geschenkt.

4 Woans kummst du an dien Geld?

Individuelle Lösung

Siet 66

5 Wilma vun Diekmanns Hoff söcht Lüüd för ehr Hoffcafé!

Individuelle Lösung

6 Woans geiht dat Gespräak twüschen Hanna un ehr Gast wieder?

Hanna Dröff dat sünst noch wat ween?

Fro Ne, velen Dank.

Hanna Denn maakt dat 14,20 Euro.

Fro Ik heff hier noch en Gootschien över 10 Euro. Den wöör ik geern inlösen.

Hanna Denn blifft noch 4,20 Euro, bidde.

Fro Hier sünd 10 Euro. Geevt Se mi man 5 Euro torüch, Denn stimmt dat so.

Hanna Velen Dank. Laat Se sik dat man smecken.

7 Speelt den Dialog na.

Individuelle Lösung

Siet 67

8 Wat wullt du in Tokumst maken?

Individuelle Lösung

9 Wat kannst du mit dat Warktüüch maken?

Bohrmaschien bohren

Hamer hamern, (fast)nageln

<i>Knieptang</i>	<i>(af)kniepen, griepen</i>
<i>Ledder</i>	<i>ropklattern, ropstiegen</i>
<i>Mischmaschien</i>	<i>mengeleren, mengen</i>
<i>Pinsel</i>	<i>anstrieken, wittschern (weißen)</i>
<i>Quast</i>	<i>inkliestern</i>
<i>Tollstock</i>	<i>(af)meten</i>
<i>Saag</i>	<i>(af)sagen</i>
<i>Schruventrecker</i>	<i>schruven, Schruven rut-/rindreihen</i>

Siet 68

10 Dor is wat verkeert!

- 1 Mit den *Hamer* hamer ik en Nagel in de Wand.
- 2 Ik kniep en Draht mit de *Knieptang* af.
- 3 Hannes mitt dat Brett mit den *Tollstock* af.
- 4 De Muermann mengt den Sand mit de *Mischmaschien*.
- 5 Deike kliestert de Wand mit en *Quast* in.
- 6 Mit den *Pinsel* wittschert Jonas sien Slaapstuuu.

11 Mien leefste Beroop

Individuelle Lösung

Siet 69

12 Finn de Perfekt-Formen in den Text „Hannes”

is kamen – is gahn – hett maakt – hett studeert – is worrn – hett kennenlehrt – hebbt sik drapen – sünd gahn – hett duert – hebbt freet – sünd kamen – is worrn – hebbt söcht – funnen hebbt – sünd ümtrocken – hett beholen

13 Sett dat Partizip II in.

1 Se hett de Reken al <i>betahlt</i> .	4 Hest du mi dat Geld al <i>geven</i> ?
2 Hest du al bi de Warksteed <i>anropen</i> ?	5 Wat hebbt ji egentlich <i>anstreken</i> ?
3 Hebbt ji den Breef al <i>schreven</i> ?	6 He hett teemlich lang <i>arbeidt</i> .

14 Sett de Sätz in dat Perfekt.

- 1 Alma *is* op de Grundschool in Gröönbrook *gahn*.
- 2 Hannes *hett* op Ingeneur *studeert*.
- 3 Deike un Hannes *hebbt* sik kennenlehrt un *hebbt* een Jahr later *freet*.
- 4 Familie Burmester *is* *ümtrocken*.

15 Maak Sätz op Plattdüütsch mit Perfekt torecht.

- 1 Du *hest* in en Stadt *wahnt*.
- 2 Ik *heff* mi en nee Fohrrad *köfft*.
- 3 Du *büst* na Gröönbrook *ümtrocken*.
- 4 Se *hett* Klock 7 mit de Arbeit *anfungen*.
- 5 He *hett* in en Vereen Football *speelt*.

Siet 70

16 Sett de Verben richtig in.

- 1 Deike Burmester *hett* damals en Nevenjob bi de Navers *hatt*.
- 2 Hannes Burmester *hett* in en Warksteed *uthulpen*.
- 3 De beiden *hebbt* jümmer noog Geld *hatt*.
- 4 Hannes fraagt Hanna: „*Büst* du al op Diekmanns Hoff *ween?*“
- 5 Hanna: „Ne, dor *bün* ik noch nich to *kamen*. Ik *heff* noch keen Tiet *hatt*.“

17 Maak en Verkloorfilm.

Individuelle Lösung

18 Beropen in Familiennaams

- Möller: *Müller*
- Burmester: *Bürgermeister*
- Timmermann: *Zimmermann*
- Kaptein: *Kapitän*
- Schmidt: *Schmied*
- Schomaker: *Schuhmacher*

19 Speelt dat Beleevenis na.

Individuelle Lösung

Siet 71

20 Beropen un wat dorto höört – oder nich?!

- *Barbeer/Barbersche*: *Hoordröger, Hoor, Scheer, Kamm, Krullenwickler*; nich: *Ledder, Tapeten*
- *Smitt/Smittsche*: *Tang, Füler, Ambolt, Waterammer*; nich: *Knipskasten*
- *Schandarm/Schandarmsche*: *Knüppel, Schrievblock, Pistool*; nich: *Hövel, Kliester, Waterammer*
- *Redakteur/Redakteursche*: *Klappreekner, Mikrofon, Schriever, Knipskasten*; nich: *Hark*
- *Goorner/Goornersche*: *Drievhuus, Geetkann, Planten, Beet, Saat, Hark*; nich: *Pistool*
- *Kock/Kööksche*: *Pann, Kräuter, Kaakpott, Sleaf, Schört, Probeerlepel*; nich: *Spöön*
- *Maler/Malersche*: *Pinzel, Kleeverband, Quast, Fensterschieven, Farv, Ledder, Tapeten, Kliester*; nich: *Krullenwickler*
- *Discher/Dischersche*: *Holt, Spöön, Schruven, Saag, Hamer, Hövel*; nich: *Probeerlepel*

LEX 8

Siet 74

1 Deel den Text in verscheden Stremels in.

Mögliche Lösung:

- *Alma un Thees waakt op un snackt över dat Gewidder.*

- Carlo verkrüppt sik ünner Almas Bett.
- De Familie versammelt sik in de Wahnstuuv.
- De Stroom fallt ut.
- In'n Goorn is en luut Pultern to hören.
- Alma un Thees sorgt sik üm Puschel.
- De Storm is vörbi un all gaht wedder slapen.

Siet 75

2 Wo heet dat op Platt?

- 1 De sitt in de Höll un hett en Dreetack. – *Dat is de Düvel.*
- 2 Dor giff dat vele vun an'n Heven to sehn, wenn dat düüster is. – *Dat sünd de Steerns.*
- 3 Wenn de an'n Heven to sehn sünd, giff dat faken Regen. *Dat sünd de Wulken.*
- 4 Wenn dat richtig luut to hören is, verjaagt sik de Minschen männichmal. *Dat is de Donner.*
- 5 Dat wasst buten, kann vele hunnert Johr oolt warrn un hett vele Blöder. – *Dat sünd de Bööm.*
- 6 En Woort, dat du bruken kannst, wenn dat böös dull regen deit. – *Dat pladdert/schüdd.*
- 7 Dat is baven op en Huus. – *Dat is dat Dack.*
- 8 En anner Woort för Saken. – *De Kraam.*

3 Finn de Wöör to dat Wedder un schriev se op!

Wulk – Sünn – Wind – Snee – Hitt – les – Donner – Storm – Küll – Schuer

4 Schöön Wedder un slecht Wedder

Mögliche Lösung:

Schöön Wedder	Slecht Wedder
<i>Hitt</i>	<i>Blitz</i>
<i>les</i>	<i>Donner</i>
<i>Snee</i>	<i>Gewidder</i>
<i>Sünn</i>	<i>Hagel</i>
<i>Warms</i>	<i>köhl</i>
	<i>Küll</i>
	<i>Nevel</i>
	<i>nevelig</i>
	<i>Regen</i>
	<i>Schuer</i>
	<i>Storm</i>
	<i>Wind</i>
	<i>Wulk</i>

Siet 76

5 Steiht dat in den Text?

- 1 *Dat Nest vun de Meeschen is hooch baven. – Verkehrt.*
- 2 *Deerten markt dat eerst laat, wenn Unwedder kummt. – Verkehrt.*
- 3 *Bi Unwedder sünd Singvagels ganz still. – Richtig.*
- 4 *Aadboors bröödt in Höhlen. – Verkehrt. Sie brüten offen auf Schornsteinen, in Bäumen, auf Masten oder*

vorbereiteten Bruthilfen.

5 Wenn dat orrig regent, köönt Müüs in ehr Löcker ünner de Eer afsupen. – Richtig.

6 De Wind kummt bi uns mehrst ut den Noorden. – Verkehrt.

Siet 77

6 Woans heet de Vagels bi jo?

Individuelle Lösung

7 Wat is dat för en Vagel?

1 Heegkruper/Hoogsteert/Korte Jan/Kruup-dörch-den-Tuun/Nettelkönig/Tuunkönig/Tuunkrüper

2 Eekster/Heister

3 Spree/Spreie/Sprutter

4 Uul (Bögnuul/Huusuul/Karkuul/Kattuul)

5 Swulk

8 Schriev sülvst en Wedderbericht.

Individuelle Lösung

9 Sett de passlichen Verben in.

1 Du harrst Koppwehdaag.

2 Se weer (Sing.)/weren (Pl.) nich tohuus.

3 He weer nich döstig.

4 Harn Se as Kind en Hund?

10 Carlo is en Sünndagskater

Carlos Boort weer an en Sünndag op Diekmanns Hoff. Sien Ogen weren eerst noch dicht. Sien dree Süstern un Bröder weren witt, man Carlos Fell harr de Farv vun en Muus. He weer blots 9 Zentimeter groot un 76 Gramm swoor. As he na Familie Carstens keem, weer he för Alma de Gröttste.

(Das Präteritum von kommen (keem) erschließen die Schüler sich durch Nachschlagen in der Verbentabelle.)

Siet 78

11 Welk Possessivpronomen passt?

1 Wenn Ida in'n Regen spazeren geiht, denn warrt *ehr* Jack natt.

2 Thees hett *sien* Mudder anropen, dat se dat Fenster vun *sien* Kamer dichtmaken schall.

3 De Carstens seggt: Wi hebbt *uns* Regentünn verköfft.

4 Wenn de Temperatur ünner -5 Grad fällt, is Hannes vörsichtig. He lett *sien* Fohrrad lever stahn.

5 Greta seggt: „Ik treck *mien* Regenbux an.“

6 Ida un Jonas seggt: „Wenn dat sneet, haalt wi *uns* Sleden vun'n Böhn.“

7 Nu kummt de Sün rut. Ji hebbt *joon* Handschen ümsünst mitnahmen.

8 „Thees un Alma, is dat *joon* Hund?“ – „Ja, dat is *uns* Hund.“

12 Sett de Possessivpronomen in, de passen doot.

1 Sünd dat *dien* natte Socken oder sünd dat Leonie *ehr*?

2 *Mien* Süster *ehr* Haas Puschel mag lever Gröntüüch as Koorn.

3 De Broder vun *sien/ehr* Dochter *ehr* Broder is ok *sien/ehr* Söhn.

4 He hett *sien* Auto in'n Dutt fohrt. Sien Fro *ehr* Fohrrad löppt noch.

- 5 De Navers hebbt *jümehr* Oorloff op en Eiland maakt.
6 Ik heff mien Regenjack nich dorbi, dröff ik bidde *dien* Regenschirm hebben

13 Keen höört dat?

Individuelle Lösung

Siet 79

14 Anter op de Fragen.

- 1 Mag Jonas den Winter? – Ne, Jonas mag *em* nich.
2 Haalst du den Regenschirm? – Ne, ik haal *em* nich.
3 Deist du de Böker lesen? – Ne, ik lees *jüm* nich.
4 Schall ik de Taschenlamp utknipsen? – Ne, du schasst se nich utknipsen.
5 Glöövst du, de Boom fallt op den Stall vun Puschel? Mag ween, he fallt op *em*.
6 Sühst du mi bi den Nevel? – Jo, ik seh *di*.

15 Woans mutt dat Personalpronomen heten?

- 1 Alma hett se in'n Nachtdisch funnen.
2 De Storm hett *dat* ümsmeten.
3 Wi hebbt *em* dat Fell strakelt.
4 Dat geiht *jüm* nich goot. Se sünd bang.
5 Sett *jo* na ünner in'e Wahnstuuw.
6 Se hett *di* den Wedderbericht vörleest.

16 Haal de Sätz in't Plattdüütsche röver.

- 1 *Sühst du mi? Ja, ik seh di.*
2 *He mag ehr. Se mag em nich.*
3 *Ji besöökt uns. Wi besöökt jo.*
4 *Ik verstah dat. Ik verkloor jüm dat.*

Siet 80

17 Hölp mit!

Individuelle Lösung

18 Wat meent düsse Seggwiesen?

- 1 Das ist nicht mehr aktuell.
2 Auf schlechte Zeiten folgen gute Zeiten.
3 Eine Angelegenheit hinausschieben/verschieben.
4 Durcheinander sein.
5 Sich von jemandem abwenden.
6 Angst bekommen.

19 Stell de Johrstieden mit ehr Maanden dor.

Individuelle Lösung

20 Lees dat mit dien Plietschfon oder Tafelreekner in un speel!

Digitale Übung

21 Woher kaamt de olen Naams vun uns Maanden?

Sneemand – Januar: Maand, wo dat oftins noch sneet.

Hornung – Februar: De Roothirsch smitt vun Februor an sien Geweih af.

(Es gibt auch die Herleitung, dass sich diese alte Bezeichnung auf die verkürzte Anzahl an Tagen im Vergleich zu den elf anderen Monaten bezieht.)

Lenzmaand – März: Lenz geiht torüch op de Daag, de länger warrt.

Oostermaand – April: Dat Oosterfest is oftins in'n April.

Maimaand – Mai: De Naam is as in dat Hoochdüütsche.

Braakmaand – Juni: In düssen Maand hebbt se wedder op dat Land arbeidt. Bet dorhen hett dat ahn Planten blots dor leggen, dat sik dat verhalen kunn.

Haumaand – Juli: In düssen Maand hebbt de Buern fröher dat Hau rinhaalt. Vundaag maakt se dat mehrmals in't Johr.

Oornmaand – August: In düssen Maand hebbt de Buern dat mehrste vun ehr Oorn rinhaalt.

Harvstmaand – September: In düssen Maand fangt de Harvst an.

Wienmaand – Oktober: Maand, wo Wiendruven oorn warrt.

Nevelmaand – November: Maand, wo dat oftins Nevel giff.

Christmaand – Dezember: In düssen Maand warrt Wiehnachten fiert, Christus is op'e Welt kamen.

Siet 81

22 Schriev en „Elfchen“

Individuelle Lösung; Beispiel:

Geel
De Oosterblomen
Se blöht wedder
Ik freu mi doröver
Vörjohr

23 Wann sünd jümehr Geboortsdaag?

Leonie hett an'n söövten Januor/Januormaand/Sneemaand Geboortsdag.

Ida hett an'n eersten September/Septembermaand/Haarvstmaand Geboortsdag.

Alma hett an'n tweentwintigsten April/Aprilmaand/Oostermaand Geboortsdag.

Greta hett an'n twintigsten August/Augustmaand/Oornmaand Geboortsdag.

Jonas hett an'n dreeentwintigsten November/Novembermaand/Nevelmaand Geboortsdag.

Thees hett an'n teihnten Mai/Maimaand Geboortsdag.

24 Maakt en lebennigen Kalenner.

Individuelle Lösung

.....

LEX 9

Siet 84

1 Maak en Standbild, dat to en Situatschoon ut den Text passen deit.

Individuelle Lösung

Siet 85

2 Anter op de W-Fragen

Individuelle Lösung

3 Lees den Code mit dien Plietschfon oder Tafelrechner in un speel.

Digitale Übung

4 Keen kann dat lesen?

- 1 *Scheen*
- 2 *utstiegen*
- 3 *Nakieker*
- 4 *Stratenbahn*
- 5 *Haltesteed* (Korrekt müsste es *Hoolsteed* heißen.)
- 6 *Utgang*
- 8 *Kuffer*

Siet 86

5 Mit de Stratenbahn ünnerwegens

Individuelle Lösung

6 Spegelverkehrt un verdreiht

1 Stadt	5 Iesdeel
2 Stratenmuuskant	6 Laden
3 Johrmarkt	7 Footgängerzoon
4 Raathuus	8 Havenfest

7 Hanna is geern in de Stadt

- Jeden Dag is jichtenswo en Konzert.
- Popgruppen speelt.
- Een kann allens köpen.
- Dat giff Mööglichkeiten to'n Bummeln.
- Dat giff Stratenmuuskanten to sehn un to hören.
- Dat giff Football.
- ...

Siet 87

8 Översett mit Formen vun „doon“

- 1 Wenn he in'n Tog sitten deit, höört Thees meist Musik.
- 2 Greta deit geern Football spelen.
- 3 Do is nix an to doon.
- 4 Do mi mal de Fohrkoort rövergeven.
- 5 An'n leefsten doot de Kinner en Ies eten.
- 6 As de Nakieker in't Afdeel kamen deit, finnt Thees sien Fohrkoort nich.
- 7 Thees deit mit de Lütten trainieren.

9 Finn de Form vun „doon“

... de wi ut dat Radio kennen doot.
Un denn will ik dat ok doon!
..., de Stadt deit nie nich slapen!

Siet 88

10 In de Stadt kann een veel maken

Individuelle Lösung

11 Fraag na den Weg un verkloor.

Individuelle Lösung; Beispiel:

- A Woneem mutt ik lang, wenn ik vun'n Marktplatz na'n Bahnhof will??
B Du böögst na links af op "Achtern Karkhoff". An de Kohlhöckerstraat geihst du na rechts.
Wenn du över de Bruch röver büst, denn is de Bahnhof glieks rechts.

Siet 89

12 Maak söss Sätz torecht.

Individuelle Lösung; Beispiel:

- 1 *Ik loop dwars över den Marktplatz.*
- 2 *Se nimmt den Weg na de Polizeiwach.*
- ...

Siet 90

13 Finnst du de Nevensätz?

- 1 *De Nakieker ist mehrst to Fall kamen, as he in uns Afdeel de Fohrkoorten ankieken wull.*
- 2 *Denn köönt wi na'e Steern-Tanksteed fragen, wenn wi nich seker sünd.*
- 3 *He seggt, dat kann noch Stünnen duern, bet he an'n Bahnhof is.*
- 4 *Hier op'n Fohrplan steiht, dat de Bahn in ölven Minuten affohrt.*
- 5 *Seht to, dat ji rechttiedig wedder dor sünd.*
- 6 *Wenn wi en Bahn later nehmen mööt, verleert wi en halve Stünn.*

14 Wat passt tosamen?

- 1 *Greta drinkt en Sluck Bruus, as Opa anropen deit.*
- 2 *Junge Lüüd schüllt opstahn, wenn ole Minschen in dat Afdeel kaamt.*
- 3 *Du bruukst en Fohrkort, wenn du mit den Bahn fohren wullt.*
- 4 *De Kinner töövt op Opa, wields he in en Stau steiht.*
- 5 *Alma hoopt, dat Thees ehr sworn Kuffer dregen deit.*
- 6 *En Fohrgast leest en Book, wields de Tog dörch den Tunnel fohrt.*
- 7 *De Lüüd op den Bahnstieg mööt vörsichtig ween, wenn en Tog in den Bahnhof rinfohrt.*

15 Översett

- 1 Ehr dat de Kinner mit den Tog fohrt, mööt se en Fohrkoort köpen.
- 2 As de Kinner in'n Tog sitten doot, markt Greta, dat se ehr Geld vergeten hett.
- 3 Wields Thees op den Bahnhof steiht, telefoneert he mit Opa.
- 4 Wenn de Nakieker kummt, wiest de Lüüd ehr Fohrkoorten.

- 5 De Kinner fohrt mit de Stratenbahn, wiel se nich afhoolt warrt.
6 Greta fohrt mit ehr Fründin Alma in de Stadt, man Leonie blifft in Gröönbrook.

16 Maak twee Sätz

- 1 De Keerl höört de Ansaag ut den Luutsnacker nich. He hett en Kopphörer op.
2 Ik mutt de Döör apen maken. Ik stieg nu ut.
3 De Jung söcht sien Fohrkoort. De Nakieker kummt.
4 Dor kummt en olen Keerl in dat Afdeel. Man de Lüüd blievt sitten.

Siet 91

17 Welk plattdüütschen Stratennaams giff dat bi jo?

Individuelle Lösung

.....

LEX 10

Siet 94

1 Richtig oder verkeert?

- 1 Ne, de Uttuuschschöler heet Ben.
2 Ne, Alma will mit de Jungs inköpen.
3 Ne, Thees hett Ben to Besöök.
4 Richtig.
5 Ne, Alma hölpt bi't Utpacken un Inrümen.
6 Richtig.

Siet 95

2 Welk Kuffer nimmst du mit op de Reis?

Individuelle Lösung

3 Kufferpacken

Individuelle Lösung

Siet 96

4 Köffst du dien Kledaasch sülvst in?

Individuelle Lösung

Siet 97

5 Ben köfft Andenken

- 1 Dat maakt tosamen 5 Euro 70. – *Verköper*
2 Goot, denn geevt Se mi dor bidde twee vun. Un wat köst de grönen Anstekers? – *Ben*
3 Un 4 Euro 30 torüch. Velen Dank. Tschüss. – *Verköper*
4 Dorachtern in de Eck sünd noch mehr Postkoorten. – *Verköper*

- 5 6,90 Euro, dat is jüst rünnersett. – *Verköper*
6 Dor sünd 20 Euro. – *Ben*
7 De Kapp passt man blots knapp. Gifft dat de ok grötter? – *Ben*
8 Hebbt Se ok Breefmarken? – *Ben*
9 De mööt wi bestellen. Dat warrt een Week duern. – *Verköper*

6 Post na Huus

Moin Mum,
du bruukst *di* keen *Sorgen* maken.
Mi *geiht* dat *richtig* goot bi Familie Cars-
tens. *Thees* un ik hebbt bannig veel
Spaaß. Morgen fohrt wi in en *Water-*
park mit vele verschedene *Rutschen*.
Thees will mit mi in den Rutschentoorn
mit söss *Rutschen*, un wi köönt denn
en *Wettrennen* maken. Hüüt heff ik mi
en *ne'e Baadbüx* köfft. Geel!! Ik stüer di
denn en *Bild*, wo ik mit Thees un mien
ne'e *Baadbüx* op bün, to.
Du *sühst*, ik heff al düchtig *Platt* lehrt.
Ik heff jo leef! See you. XXX

7 Maal un schriev en egen Postkoort.

Individuelle Lösung

Siet 98

8 Bi't Inköpen muttst du ok reken können.

- 1 Ik krieg 15,75 Euro torüch.
- 2 Ne, dat reekt nich. Mi fehlt 95 Cent.
- 3 Ik mutt 18,90 Euro betahlen.
- 4 Ik mutt 8,68 Euro betahlen. (En Pund sünd 500 Gramm.)

9 Speel Inköpen!

Individuelle Lösung

10 Maak en Programm för Uttussschölers torecht.

Individuelle Lösung

Siet 99

11 Finn de plattdüütschen Wöör ut den Text un schriev se op.

von links nach rechts (waagerecht):

Bucht

Sprüttwater

Pläseer

Besöker

von oben nach unten/unten nach oben (senkrecht)

Swümmbecken

Achs

Baadtüüch

Tokieker

Attraktschoon (von unten nach oben)

Bagen

Kraasch

vullwassen

schräg (von links oben nach rechts unten)

Vergnögen

Rutsch

schräg (von links unten nach rechts oben)

Trechter

J	Q	X	S	A	G	C	Y	Z	G	U	N	O	M	B	U	C	H	T
P	Y	W	W	C	F	W	O	S	P	R	Ü	T	T	W	A	T	E	R
O	D	X	Ü	H	U	W	L	Z	Z	Z	Z	L	J	V	F	J	G	N
D	Q	U	M	S	N	Q	V	J	M	L	Q	P	Q	A	S	K	I	P
M	H	Y	M	O	K	Y	P	L	Ä	S	E	E	R	T	K	R	K	T
X	D	C	B	B	M	Z	B	X	U	U	C	Z	Y	N	C	A	C	V
Q	U	D	E	G	C	Q	S	K	Z	P	J	L	G	O	Y	A	X	U
V	Z	O	C	O	B	E	S	Ö	K	E	R	L	J	O	P	S	S	L
Y	X	Z	K	V	G	D	M	L	L	E	T	F	T	H	P	C	V	L
P	J	Y	E	G	K	B	Z	J	Y	B	C	L	O	C	R	H	F	W
V	U	L	N	V	Q	P	R	D	Q	A	W	B	K	S	P	C	E	A
Z	E	Y	H	K	C	E	B	K	D	A	U	Q	I	T	G	V	P	S
R	Z	R	U	J	T	N	D	P	B	D	Y	P	E	K	W	X	O	S
L	U	P	G	H	C	W	Q	Y	V	T	O	V	K	A	B	T	E	E
S	H	T	C	N	B	B	E	S	K	Ü	J	Y	E	R	A	R	B	N
U	K	E	S	N	Ö	P	F	X	L	Ü	Z	I	R	T	G	T	O	B
C	R	B	I	C	D	G	W	X	K	C	V	P	V	T	E	Z	H	V
T	E	M	Y	O	H	C	E	V	W	H	O	S	B	A	N	D	V	J
Q	R	W	F	H	B	X	F	N	J	O	C	X	K	P	L	L	M	Y

Das Adjektiv ist *vullwassen*.

Siet 100

12 Wat wöörst du geern in den Waterpark maken?

Individuelle Lösung

13 Kannst du Ben hölpen?

Leve Ben, dat is heel opregen ween, dat wi uns in'n Waterpark drapen hebbt. Dat is dull, dat en engelsch Jung plattdüütsch snacken kann. Magst du mi dien Nummer geven? Wi köönt uns ja mal schrieven.

14 Sett de richtigen Demonstrativpronomen in.

- 1 Ik heff den Salat probeert. *De* smeckt goot.
- 2 Mien Söhn speelt keen Instrument. *Dat* maakt em keen Spaab.
- 3 Wo sünd denn de Navers? – *De* kaamt noch!
- 4 Dien Kleed is schön. *Dat* gefällt mi ok.

- 5 Ik heff mit Fro Schlötélborg snackt. *De ehr*Sorgen much ik nich hebben.
 6 Dor kummt mien Mitschöler. *Den sien* Broder is jüst op Uttusch in England.
 7 Dor sünd mien Kinner. *De ehr*Auto löppt nich mehr.
 8 Magst du de Pullovers lieden? *De* gefällt mi goot.
 9 De Jungs hebbt to nix Lust. Wat is blots mit *de* los?
 10 Ik kiek geern Films. In *düt*Kino weer ik al faken.

Siet 101

15 Maak Fragen torecht ... un anter.

- 1 Kennst du düsse Lüüd? Ne, de kenn ik nich.
 2 Kannst du dat Schapp oprümen? Ja, ik rüüm dat op.
 3 Hest du düssen Text verstahn? Ne, düssen heff ik nich verstahn.
 4 Hest du de Sportschoh bestellt? Ja, de heff ik bestellt.
 5 Büst du na düsse School gahn? Ja, na de bün ik gahn.
 6 Hest du de Postkoort schreven? Ja, de heff ik schreven.
 7 Kannst du de ehr Mitschölers fragen? Ja, de kann ik fragen.
 8 Hest du de ehr Böker leest? Ja, de heff ik leest.

16 Sett de fehlen Wöör in.

- 1 Dat is al laat. Ik glööv, du kriggst *nix* mehr.
 2 Ik heff *allens* inköfft.
 3 Ik heff *nüms* drapen.
 4 *Jichtenswat* geiht jümmer scheef.
 5 Ik heff alltohoop inlaadt, man *nüms* is kamen.
 6 Ik bün so alleen, ik mutt *jichtenseen* anropen.
 7 Danke. Dat maakt *nix*.
 8 Möögt Se noch *wat*?
 9 *Jeede*en kummt mal an de Reeg.
 10 Dat hett *jichtenseen* bröcht.

17 Finn de Indefinitpronomina rut.

*nüms – jeede*en – *all* – *wat* – *männiche*en – *nüms*

18 Anter op de Fragen

Individuelle Lösung; Beispiel:

- 1 Keeneen schall stehlen.
 2 *Wi* mööt all an dat Klima denken.
 3 Nüms mutt för de Schoolböker betahlen.
 4 Dat hett nix to bedüden, dat de Döör apen is.

Siet 102

19 In dat Püttjer-Museum

- 1 Üm welk Tiet warrt dat vundaag en Tour dörch dat Museum geven?
 2 Wo vele Lüüd warrt dor mitgahn?
 3 Wannehr warrt de Informatschoonsfilm lopen?
 4 Wannehr warrt Se de Keramiksaken brennen?

20 Schriev Fragen in'n Futur op.

- 1 Wann warrt dat regen?
- 2 Wann warrt ji uns afhalen?
- 3 Wo warrst du studeren?
- 4 Wat warrt he dorto seggen?
- 5 Wann warrt wi di weddersehn?

21 Tietwörpel

Individuelle Lösung

Siet 103

22 Snack över de Tokumst.

Individuelle Lösung

„Platt is cool“ – Oder wat Plattdüütsch un Engelsch verbinnen deit

Wokeen Plattdüütsch lehrt, markt seker, dat em vele Wöör ok in de engelsche Spraak al in'e Mööt kamen sünd. Man woher kummt düsse Verwandtschop eigentlich? Worüm ähnelt sik de Wöör?

Wi kiekt mal torüch op de Geschicht vun Europa in dat 4./5. Johrhunnert n. Chr. Do geev dat dat Röömsche Riek un de germaanschen Stämm. In Noorddüütschland weren dat de Fresen, Angeln un Sassen. To düsse Tiet hebbt ganze Stämm oder Gruppen ehr Heimat verlaten un sünd annerswo hentrocken. So hebbt sik ok Sassen un Angeln op'n Padd maakt un sünd vun dat hütige Noorddüütschland (Neddersassen, Holsteen) op dat brietsche Eiland utwannert.

Dor hebbt se sik orrig fastsett. De Naam vun de Graafschoop Sussex (fröher: Suthseaxe) wiest, dat Sassen dor hentrocken sünd. De eerste Deel vun dat Woort hett för de Himmelsrichten un de twete Deel för Sassen stahn. So is dat ok mit Essex un Wessex, wat de Sassen in'n Oosten un in'n Westen meent hett. Ut düsse Tiet stammt ok de Naam England, de op de Angeln torüchgeiht, de sik wieder in'n Noorden vun Britannien ansiedelt hebbt.

Mit de Sassen un de Angeln is domals ok ehr plattdüütsche Spraak na Britannien kamen. Dat liggt nu al en lange Tiet torüch, man bet vundaag is dat an enkelte Wöör to marken, dat Engelsch un Plattdüütsch verwandt sünd.